ЧЕРВІНЧУК Андрій, *завідувач науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший дослідник*
АТАМАНЕНКО Юлія, *провідна наукова співробітниця науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидатка технічних наук, старша дослідниця*

ВИКОРИСТАННЯ БПЛА У ПОЛІЦЕЙСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Сучасна світова практика демонструє активне впровадження безпілотних літальних апаратів у діяльність правоохоронних органів. Їх використання дозволяє здійснювати повітряний моніторинг територій, оперативне документування правопорушень, пошук осіб, забезпечення публічної безпеки та реагування на надзвичайні ситуації, фіксацію дорожньо-транспортних пригод, а також протидію незаконному використанню дронів.

В Україні безпілотні літальні апарати також довели свою ефективність у діяльності сектору безпеки й оборони. Водночас повномасштабна збройна агресія, гібридні загрози та зростання рівня злочинності із використанням новітніх технологій формують принципово нові виклики для працівників Національної поліції України. За таких умов особливого значення набуває питання системної підготовки майбутніх поліцейських до використання безпілотних технологій у професійній діяльності. Однак наразі відповідна підготовка залишається недостатньо врегульованою у нормативно-правовій та освітній площині.

Аналіз типових навчальних програм первинної професійної підготовки поліцейських (професія 5162 «Поліцейський») свідчить про відсутність освітніх компонентів, спрямованих на формування вмінь і навичок використання безпілотних літальних апаратів [1]. Це створює суттєвий розрив між реальними потребами практичної діяльності поліції та рівнем професійної підготовки майбутніх правоохоронців. Унаслідок цього поліцейські підрозділи змушені або залучати операторів дронів з інших структур або використовувати безпілотні апарати без належної системної підготовки, що знижує ефективність виконання службових завдань та підвищує ризики. Тому, з метою вивчення думки наукових, науково-педагогічних працівників та здобувачів закладів вищої освіти із

специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських, щодо необхідності навчання поліцейських керуванню дронами авторами проведено онлайн-опитування, яке показало, що 87,8 % опитаних підтримують необхідність такого навчання. При чому, найбільш доцільним місцем формування відповідних компетентностей респонденти визначили заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання та систему спеціальної професійної підготовки [2]. Отже, за результатами проведеного дослідження доцільно реалізувати комплекс заходів, спрямованих на професіоналізацію кадрів Національної поліції України, а саме:

- необхідно нормативно закріпити підготовку з експлуатації безпілотних літальних апаратів як один із напрямів професійної підготовки працівників Національної поліції України. З огляду на активне впровадження сучасних технологій у правоохоронну діяльність, володіння навичками роботи з безпілотними системами має розглядатися як складова професійної компетентності сучасного поліцейського;
- доцільно доповнити програми первинної професійної підготовки поліцейських окремим загальнопрофесійним навчальним блоком «Формування вмінь та навичок керування безпілотними літальними апаратами». Зміст такого блоку повинен передбачати вивчення правових засад використання безпілотних літальних апаратів, основ повітряного права, правил безпечної експлуатації, основ аеронавігації та метеорології, особливостей фото- та відеофіксації, а також практичне відпрацювання навичок пілотування. Адже, запровадження запропонованого навчального блоку дозволить сформувати у майбутніх поліцейських нову загальнопрофесійну компетентність – здатність ефективно застосовувати безпілотні літальні апарати для виконання завдань із забезпечення публічної безпеки, протидії злочинності та охорони правопорядку на сучасному технологічному рівні;
- необхідно створити у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання спеціалізовані навчально-тренувальні центри або полігони для підготовки операторів. Такі центри повинні забезпечувати поєднання теоретичного навчання із практичними польотами та моделюванням реальних службових ситуацій;
- перспективним напрямом є впровадження міждисциплінарної підготовки, яка передбачатиме інтеграцію знань із використання дронів у навчальні дисципліни з криміналістики, тактики поліцейської діяльності, забезпечення публічної безпеки, документування правопорушень та безпеки дорожнього руху. Це дозволить формувати практичні навички застосування літальних апаратів безпосередньо під час виконання типових поліцейських завдань;
- доцільно розробити систему післядипломного навчання та підвищення кваліфікації поліцейських операторів дронів, що забезпечить постійне оновлення знань відповідно до розвитку технологій, програмного забезпечення та нормативно-правового регулювання у сфері використання безпілотних систем.

Отже, в сучасних умовах ефективне виконання поліцейськими службових завдань неможливе без оволодіння новітніми технологіями, серед яких особливе місце займають безпілотні літальні апарати. Оскільки чинні освітні програми підготовки поліцейських не повною мірою враховують сучасні технологічні

потреби правоохоронної діяльності, інтеграція підготовки з використання безпілотних літальних апаратів у систему професійної освіти Національної поліції України є обґрунтованим та перспективним напрямом модернізації кадрового забезпечення поліції, що сприятиме підвищенню ефективності правоохоронної діяльності та зміцненню безпекового середовища в Україні.

Список використаних джерел:

1. Chervinchuk A., Atamanenko Yu., Pylypenko Ye. Training of future policeman for the use of unmanned aerial vehicle in professional activities. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*. August 2024, Vol. 18, No. 3, pp. 637 – 645. URL: https://doi.org/10.11591/edulearn.v18i3.21348.

2. Червінчук А. В., Атаманенко Ю. Ю. Підготовка майбутніх поліцейських до використання БпЛА в професійній діяльності (результати емпіричного дослідження). *Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни:* 2025 рік: зб. матеріалів ІІ Міжнар. наук.-практ. конф., 17 квітня 2025 р. Кропивницький : ДонДУВС, 2025. С. 636 – 639.

ЯЦИШИНА Анастасія, *заступник начальника відділу психологічного забезпечення управління кадрового забезпечення Головного управління Національної поліції в Одеській області, кандидат психологічних наук*

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану проблема дотримання прав людини у професійній діяльності працівників Національної поліції набуває особливої актуальності. Повномасштабна війна в Україні суттєво змінила умови функціонування правоохоронної системи та значно розширила спектр завдань, які виконують поліцейські. Працівники поліції забезпечують публічну безпеку, здійснюють евакуаційні заходи, документують наслідки воєнних злочинів, працюють із постраждалими особами, підтримують правопорядок на деокупованих територіях та забезпечують дотримання спеціального правового режиму воєнного стану. У таких умовах особливого значення набуває питання збереження балансу між забезпеченням безпеки держави та дотриманням прав і свобод людини. [2]

Правоохоронна діяльність у кризових та екстремальних умовах супроводжується високим рівнем психологічного навантаження, необхідністю швидкого прийняття рішень та постійним впливом стресогенних факторів. Саме тому психологічні аспекти професійної діяльності поліцейських безпосередньо впливають на ефективність виконання службових обов’язків, характер взаємодії з громадянами та рівень дотримання прав людини. [5] Одним із ключових психологічних чинників є рівень емоційної стійкості працівника поліції. В умовах